

lestini circa appellationem Appiarii Siccensis Presbyteri, qui ob gravissima crimina ab Episcopo Siccensi damnatus, ut pœnas effugeret, causam suam à Romana sede instabat examinari. Sed cum causæ istæ, de quibus agebatur, minores essent, hinc nihil inferri potest, nisi in hujus generis actionibus Romanam sedem tunc ab Africanis appellari non consuevisse. Nec aliter de his sentiendum esse, quasi appellationes in universum, & in causis majoribus de Fide, Episcopis, & Sacramentis reprobarint, satis prædicta docent: cum Cælestii condemnationem ab ipsa expetierint, eam semper super negotiis aliqujus momenti consuluerint, ad ipsam multa Conciliorum Africanorum decreta confirmanda miserint, & ipsa plerasque sententias, ex ^a Augustino, super appellationibus tulerit. Si tamen adhuc esset quisquam ambigendi locus, ^b Augustinum proferam, qui huic Concilio Carthaginensi sexto adfuit, Conciliique mentem non ignoravit. Hic de condemnatione Pelagii & Cælestii loquens, eam ab Innocentio & Zosimo ad instantiam Conciliorum provincialium factam scribit his verbis: *Cujus (scilicet disputationis adversus gratiam) vel auctores, vel certe acerrimi notissimique suosores cum Pelagius & Cælestius extitissent, Conciliorum Episcoporum vigilantia in adiutorio Salvatoris, qui suam tuetur Ecclesiam, etiam à duobus venerabilibus Antistitibus Apostolicae sedis Papa Innocentio & Papa Zosimo, nisi correcti etiam egerint penitentiam, toto Christiano orbe damnati sint.* Id confirmat Prosper Aquitanicus ^c in Chronico, cum ait: *quod Concilio apud Carthaginem habito ducentorum & septemdecim Episcoporum, ad Pontificem Zosimum Synodalia decreta perlata fuere, quibus probatis, per totum mundum hæresis Pelagiana damnata est.*

^a August. Epist. 261.

^b August. Epist. 157.

^c Prosper in Chronico.

^d Conc. Carthag. 6. can. 8.

^e Novella Valentinianus paulo post Novella ^e statuerint: *Ut quisquis Episcoporum ad iudicium Romani Antistitis evocatus venire neglexerit, per moderatorem ejusdem provinciae adesse cogatur.*

IV.

UNICA FUIT AB INITIO PROVINCIA ECCLESIASTICA IN AFRICA. ^f Cypr. Epist. 45.

^g Idem Epist. 40.

Sed quid testibus opus est, ut de Patrum Africanorum intentione & obedientia certi simus, cum ipsi, in eodem Concilio ^d, se decreta incerti Concilii pro Nicænis missa à Bonifacio, observaturos profiteantur, quoad usque authenticos Nicænae Synodi Canones à Constantinopolitana sede accepissent? *Ista nos, inquiunt, tantisper servaturos, donec integra exemplaria veniant, profiteamur. Petendus est autem literis nostris & venerabilis Ecclesiae Romanae Episcopus Bonifacius, ut ipse quoque dignetur ad memoratas Ecclesias aliquos mittere, qui eadem exemplaria prædicti Nicæni Concilii, secundum ejus possint scripta proferre. Nunc autem memorati Concilii Nicæni qualia exemplaria habeamus, his gestis sociemus.* Nec fanè penes arbitrium eorum erat, appellationum usum ad Romanam sedem receptum probatumque abolere, etiam si voluissent; sed nec id tentarunt, ut ex dictis patet, nec usum illum tantisper mutarunt, cum Theodosius & Valentinianus paulo post Novella ^e statuerint: *Ut quisquis Episcoporum ad iudicium Romani Antistitis evocatus venire neglexerit, per moderatorem ejusdem provinciae adesse cogatur.*

Sed ad Notitiam provinciarum Ecclesiasticarum hujusce regionis veniamus. Quamvis septem civiles legantur in Notitia Imperii, tamen nondum tot novit ætate Divi Cypriani Ecclesia. Tunc unica tantum erat, ut ipse testatur hæc scribens in Epistolis ^f: *Latius fusa est nostra provincia: habet etiam Numidiam & Mauritanias duas sibi coherentes.* Unde patet tres provincias Civiles, in quas eo tempore dividebatur, unicam constituisse Ecclesiasticam, cujus Episcopus Carthaginensis solus Metropolita erat. Eoque sensu intelligendus est idem Cyprianus ^g, dum vocat provinciae suae omnes Episcopos cis mare positos. Sed & unam adhuc fuisse tempore Concilii primi Carthaginensis sub Julio ex ipsius actis videtur colligi, licet pro certo affirmare non ausim. Ejus in præmio Gratus Episcopus Carthaginensis asserit plurimos Episcopos è diversis pro-

NOTÆ LUCE HOLSTENII.

¹ *Ætate D. Cypr. &c. unica tantum erat &c.* Africam proprie dictam intelligit, quæ & Proconsularis dicta. Huic alias duas adjungit, vel potius tres: Numidiam & duas Mauritanias. Erunt ergo, ni fallor, tres vel quatuor provinciae. Sic quoque Epistola ad Jubajanum tres hæc provinciae manifestè distinguit, Africam, Numidiam, & Mauritaniam. Cæterum August. quoque non uno loco Africam Proconsularem simpliciter & mero Provinciae nomine appellat. Nunquid fortè quod sola hæc pars, capta Carthagine, in provinciae formam à Romanis reducta fuerit?